

આત્મ વિશ્વાસ

- પરિમલ નથવાણી

‘આત્મ-વિશ્વાસ’ શબ્દ બોલવામાં જેટલો સહેલો લાગે છે તેટલો આચરવામાં સહેલો નથી. તેમ છતાં દ્રઢ મનોબળ, નિષ્ઠાવાન પ્રયાસો અને સભાનતાથી ‘આત્મ-વિશ્વાસ’ને આપણે જીવનમાં ઉતારી શકીએ. યાજ્ઞક્યએ તે અંગે કહ્યું છે કે : “તમે એક વાર કોઈ કામ શરૂ કરો ત્યાર બાદ નિષ્ફળતાથી ડરીને તે કામ છોડી ન દો.”

નિષ્ફળતાથી ન ડરવું તે આત્મ-વિશ્વાસનું પહેલું પગથિયું છે. યાજ્ઞક્ય તો ત્યાં સુધી કહે છે કે : “કોઈ પણ કામ શરૂ કરતા પહેલાં હંમેશાં ત્રણ પ્રશ્નો તમારી જાતને પૂછો-કેમ હું આ કામ કરું છું? તેનું પરિણામ શું હશે? હું સફળ થઈશ કે નહિ? ગંભીરતાથી આ બાબતનો વિચાર પણ કરો. પરંતુ ડર્યા વિના આગળ વધો. ભયને નજીક ન આવવા દો. જેવો ભય પાસે આવે કે તેને તરત પતાવી દો.”

હળવાશથી કહેવું હોય તો આત્મ-વિશ્વાસ એટલે આપણે અજાણ્યા લોકો સાથે બેઠા હોઈએ; તે લોકો તેમની મસ્તીમાં પતાં રમતાં હોય; આપણે તેમાંથી બાકાત હોઈએ અને બાજુવાળાને પતું ઉતરવાનું હોય તે જ વખતે અચાનક તેના હાથમાંથી યોગ્ય પતું તેના વતીથી આપણે ફેંકીએ તેનું નામ આત્મ-વિશ્વાસ.

ટૂંકમાં, જીવનમાં પછડાટ કે નિષ્ફળતાથી ડગી જવાને બદલે ડર્યા વિના આગળ વધતા રહેવું તે આત્મ-વિશ્વાસની નિશાની છે. એટલું યાદ રાખવું કે નિશાનને વીંધતું તીર છૂટ્યા પહેલાં ધનુષની પણછ વડે પાછું ખેંચાતું હોય છે. દુશ્મનને ડરાવતી બંદૂકની ગોળી સનનન્ કરતી છૂટે તે પહેલાં ટ્રીંગર પાછળ જ દબાવવું પડે છે. તેથી નિર્ભીક થઈ કાર્યરત રહેવું એટલે આત્મ-વિશ્વાસ સાથેનું જીવન તેમ કહેવું પુરતું છે.

(શ્રી પરિમલ નથવાણી રિલાયન્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડના ગ્રુપ પ્રેસિડેન્ટ છે તથા રાજ્ય સભાના સાંસદ છે.)